

КОЛОНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Микола Сенченко,
директор Книжкової палати України,
професор

Парламентаризм і демократія — тотальна дезінформація людства

Ще mine десяток років, і ви побачите, що Європа приїде до нас не купувати коноплі і сало, а купувати мудрість, яку більше не продають на європейських ринках.

М. В. Гоголь

Після виходу у світ книги "Україна потребує диктатури" [1] багато знайомих, авторитетних і ні, намагалися переконати мене в тому, що тільки парламентаризм і демократія — шлях до квітучого життя в Україні. Висловлювання опонентів стосовно диктатури трактувалися як "повернення до тоталітарного минулого". Була й набагато різкіша критика. Це навело на роздуми: може, я чогось не розумію в парламентаризмі й демократії, не бачу раціональних зерен, які бачать мої опоненти? Може, парламентаризм і демократія справді дають змогу будувати "нову країну" чи "сильну Україну"?

Розпочавши, як мене вчили в аспірантурі, з аналізу літературних джерел і визначення завдання дослідження, я підійшов до практичного аналізу діяльності Верховної Ради України і був вражений результатами. Насамперед на думку спало слово "лохотрон", масштаби якого навіть важко уявити. Невже політична еліта вважає нас такими дурнями чи лохами, яких можна так безсоромно обдурювати, яким можна постійно брехати й вважати, що це буде тривати нескінченно довго і, головне, безкарно. Адже стан справ із парламентаризмом і демократією в Україні — катастрофічний. А парламентаризм є великою брехнею нашого часу.

Яскравий образ тотальної дезінформації людства являють собою демократія та парламентська система. Понад 25 років існує парламентська система й демократичні вибори в Україні, але чи поліпшилося наше життя? Що бачимо на практиці? Бідність і хаос! Всі сучасні політичні партії — жалюгідна подоба демократизації політичних процесів. Особливо виразно це в Україні, що захопилася принадами демократії.

Наш народ і досі сподівається, що незабаром у державі запанує новий справедливий лад зі справедливими виборами. Однак це ще більш утопічна мрія, ніж будівництво комунізму. У жодній країні світу немає демократії в заявленій формі. Всі європейські держави, що не одне століття намагаються культивувати цю модель у себе, давно розуміють її неповноцінність, проте нічого не можуть вдіяти, а тому створюють видимість демократії. Всі, хто хоч одного дня торкався цієї теми на практиці, підтвердять справедливість цих слів. Тішать себе надією побудувати ту демократію, про яку йдеться в теорії, що тільки новонавернені в демократичну віру ще до кінця не розкуштували її принад. Заради цього вони терплять бутафорські партії, більше схожі на комерційні контори. У жодного з нас немає ілюзій стосовно справжніх цілей подібних партій і людей, яких вони об'єднують, але все одно сподіваємося, що колись практика відповідатиме теорії. Даремно сподіваємося! Французи пройшли двовіковий шлях і, виходячи зі свого сумного досвіду, констатують, що це безвихідь.

"Демократичні вибори влади можна назвати щонайпотужнішим засобом послаблення і розвалу будь-якої країни, і великої особливо. За демократії битва за владу перетворюється на битву технологій маніпуляції свідомістю. Фактично система виборів здійснює селекцію кадрів, пропускаючи до "керма" тільки тих, чиї обіцянки правдоподібніші. Такий принцип формування керівних кадрів означає, що всі основні посади мають обіймати люди з психологією хижака. Усвідомлюючи тимчасовий характер своєї влади, вони прагнуть узяти якомога більше, а дати якомога менше. Влада ніколи не буде для них

способом служіння народу. Для тих, хто переміг на виборах, влада передусім є "халявним" ресурсом, що дає змогу вирішити питання матеріального й амбітного характеру" [2].

У демократії закладено два механізми самознищення.

Перший — у владу приходять не заради того, щоб дати благо суспільству, а заради можливості його грабувати.

Другий — фіксований строк правління зводить людський егоїзм у квадрат. Система культивує нещадного хижака-егоїста, що методично знищує життєво важливі вузли суспільства. Здається, нелогічно заради миттєвого задоволення руйнувати головні деталі корабельного механізму, якщо сам на ньому плывеш, але в діях ракових клітин не слід шукати логіки. Поглинаючи систему життєзабезпечення, вони не аналізують свої дії. Щоб зазірнути в майбутнє та побачити, до чого все йде, треба думати в масштабі планети. На це здатне вкрай обмежене число людей, яких демократична система не культивує, а знищує або примушує працювати на посилення процесу руйнування, що можливо за умови тотального нерозуміння ситуації. Поліпшити демократію не можна в принципі.

Багато дослідників давно дійшли висновку, що парламентська система нав'язана ідеологами Фінансового інтернаціоналу всім країнам світу і вона є найгіршою з тих, які можна запропонувати. Сьогодні маємо не парламент, а установу, де більшість законодавців влаштовують спектаклі й роблять "бізнес на депутатстві". Практика доводить, що і в цьому разі виявляється тотальна дезінформація суспільства, а не прагнення поліпшити його життя.

Такий стан пов'язаний із невидимою війною, яка ведеться проти нас. Сучасні дослідники відзначають, що "інформаційна всюдозволеність", тобто свобода брехні, створює небезпечні перешкоди для нормальної життєдіяльності людей, призводить до утвердження хибної громадської думки, дезорієнтує систему освіти, розбалансовує механізми суспільної та державної свідомості й управління.

Мета здорової думки — Істина. Є абсолютні істини. Вони вічні й однозначні. Ми відвертаємося від абсолюту, "розчиняємо" його в поміях вульгарних і "зручних" думок. Змішавши правду й брехню, неминуче потрапляємо в трясовину брехні.

Йдеться про зловмисну брехню, про брехню свідому або безвідповідально неусвідомлену. Країна тоне в напівправдивих промовах своїх малих і великих "вождів". Але напівправа — це особливо небезпечна брехня.

Різні види брехні разом спотворюють істину. Перший вид брехні — очевидне викривлення суцього й дійсного; другий — замовчування головного чи істотного, перевага другорядного й незначного; третій — неправильне тлумачення та підміна понять; четвертий — порушення логіки думок і висновків; п'ятий — посилення на недостовірні факти та неавторитетні думки.

Є ще брехня пристосовницька, тобто згода з брехнею вищого за рангом. Так ми погоджуємось і

живемо з брехнею про переваги парламентаризму й демократії, яку нам нав'язує західна цивілізація. Проте така брехня, як її не називай, залишається брехнею...

Щоб зруйнувати імперію брехні, що затверджується в нашій країні, та повернути їй статус Держави Істини, необхідно розв'язати кілька завдань, котрі створять внутрішні умови для натхненної творчої праці вільної особи та народів, яким притаманне почуття відповідальності. Для цього потрібно спершу не принижувати їх на кожному кроці, зневажаючи історичну спадкоємність, ігноруючи велич діянь рідних їм по крові й духу пращурів, не ображати неповнотою визначень причетність до минулого нації, що живе в кожній клітинці їхньої пам'яті. Проте коли це відбудеться? Коли політики перестануть брехати й розпочнуть нове життя?

У цьому контексті згадалися події, що відбувалися після Французької революції й призвели до неочікуваних наслідків, пробудивши народ...

Франція, Париж, початок XIX століття. Біля будівлі палати депутатів величезний натовп. Повз нього прошигують депутати, а їм услід лунає тисячоголосе: "Брехуни! Злодії! Хабарники! Шахраї! Ледацюги!..."

Тоді, за свідченням сучасників, французьку палату депутатів бачили приниженою та забрудненою панамською історією, присоромлену нечуваним всесвітнім скандалом; представники народу і його законодавці ледве наслідувалися з'являтися на вулиці, адже боялися почути від роздратованого натовпу огидне прізвисько "злодіїв". Настали дні спокути. У пориві совісті, що прокинулася від сну, палата вирішила пожертвувати собою та відверто продемонструвати власну виразку, щоб усі бачили: у неї принаймні є мужність. У ті дні почесні діячі, викриті у хабарництві, були вигнані з ганьбою і нарешті люди почули те слово, на яке так давно і з таким нетерпінням чекали. Воно пролунало з вуст майже невідомого депутата, але зі швидкістю електричного струму облетіло всю Францію, ставши передвісником нової ери й нового життя.

У короткій сильній промові депутат Л. Кавеньяк без жодних приховувань, натяків чи пом'якшень вказав на гангрену сучасного політичного життя республіки, яка не без підстав вважає себе передовим батальйоном людства. Ім'я цієї страшної хвороби, що руйнує найкращі тканини народного організму, — **продажність** і нахабне, безсоромне панування мішків, наповнених золотом. Усе продажне: слово, перо, переконання, міністерський портфель, сім'я, установа. Можна купити депутата й журналіста так само легко, як купують на бульварі повію.

Людині несила боротися зі спокусами багатства та життєвих насолод, вона жадібно позирає навколо, щоб відхопити ласий шмат і опинитися у круговерті задоволень... "Так жити не можна", — закінчив промову Л. Кавеньяк.

І в дні спокути, дні пробудженої совісті ці прості слова відіграли історичну роль. Слухаючи їх, усі ніби стали свідками відомої епохальної сцени, коли вогнем були написані слова погрози й загибелі на покритих пурпуром стінах вавилонського палацу...

Так жити не можна:

— не можна витратити свої сили на братовбивчу війну;

— не можна з гордо піднятою головою йти до почестей і популярності по трупах свого народу — втомлених, змучених, загиблених невдах;

— не можна міряти грошима любов, щастя, повагу, честь;

— не можна забувати, що в людини є совість і торгувати нею...

Гроші — не панацея, є ще справедливість, є правда, почуття власної гідності. Це не просто слова, оскільки без них не існувало і не може існувати людське життя. До ганебної смерті, духовного виродження, панування тваринних інстинктів призводить сліпе поклоніння золоту. Придивіться до гамірного депутатського натовпу, придивіться уважно, чи побачите в ньому бодай одного, змереженого передчасними зморшками, без злочину чи брехні?

Хіба не пробивається, як перший паросток, боязко та несміливо, через ревіння золотого теляти, проповідь любові, й замість повсюдного "кожен за себе, дорога — сильному" хіба не чуємо наполегливого заклику до єднання? Суспільство втомилася від бурхливої діяльності накопичення, змучилося від гонитви за земними благами. І хто знає, можливо, недалеко той день, коли люди пригадають визначні слова Овідія: "Низько пригинаючи голову, бродять по землі звірі. Але Бог дав людині піднесене обличчя і наказав звертати його до неба, де живуть правда і вічність" [3].

Не нагадує це вам, шановні читачі, що життя йде по колу, і, можливо, доволі скоро почуємо щось подібне від наших народних депутатів... Чи дочекаємося?

Дочекаємося! Ще 2010 р. на шпальтах газети "Голос України" було надано красномовну характеристику суспільно-політичній ситуації, що відтоді майже не змінилася: "Нині лише 5—10 відсотків людей довіряють Верховній Раді. За словами глави парламенту Володимира Литвина, потрібно докласти зусиль, щоб цей показник зріс хоча б до 20 відсотків. Бо того, що є, вочевидь недостатньо, щоб іти на наступні парламентські вибори" [4].

Наведу ще низку висловів В. Литвина стосовно київської влади: "Вкрали все, що можна вкрати... Є команда хижаків, що пограбували Київ... Треба скинутися і відкупитися від частини політиків".

Яка жахлива констатація факту. Скоро, скоро настане час розплати за все... і тисячоголосе "Злодії! Хабарники! Шахраї! Ледацюги!.." лунатиме їм услід [5].

Список використаної літератури

1. Сенченко М. Україна потребує диктатури / Микола Сенченко. — Київ : КИТ, 2009. — 150 с.
2. Проект Россия. — Москва : Эксмо, 2007. — С. 38.
3. Ротшильды, их жизнь и капиталистическая деятельность. Биографический очерк Евгения Соловьева. — Санкт-Петербург, 1894. — С. 128—130.
4. Голос України. — 2010. — № 215. — 16 листоп.
5. Сенченко М. Парламентаризм — велика брехня нашого часу / Микола Сенченко. — Київ : КИТ, 2011. — С. 5.

ДО СТОРІЧЧЯ КНИЖКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ

УДК 061.1:15](477-25)(091)

Галина Ковальчук,
доктор історичних наук, професор,
директор Інституту книгознавства НБУВ

Головна Книжна Палата в м. Києві

Розглянуто аспекти створення й функціонування Головної Книжної Палати в м. Києві та її правонаступників.

Ключові слова: Головна Книжна Палата, Бібліографічний інститут, Центральний бібліографічний відділ, Київський крайовий бібліографічний відділ, Українська книжкова палата, Український науковий інститут книгознавства, Ю. Меженко, обов'язковий примірник

У сучасному науковому полі представлено значну кількість публікацій з історії становлення вітчизняної державної бібліографії та установ, які її здійснювали. Проте святкування 100-річного ювілею Книжкової палати України — чудова нагода ще раз повернутися до тих історичних подій і

пригадати, в яких неймовірно складних умовах відбувалася організація бібліографічної реєстрації українського друку. Маємо на меті розглянути окремі архівні документи, не надто важливі на перший погляд, проте здатні разом скласти цікаву картину тогочасних подій.